

Αρχική σελίδα>Χρήματα/Χρηματικές απαιτήσεις>Διασφάλιση περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια αγωγής σε χώρα της ΕΕ Διασφάλιση περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια αγωγής σε χώρα της ΕΕ

Ισπανία

1 Ποια είναι τα διάφορα μέτρα;

Το αστικό δικονομικό δίκαιο (βασικά, ο κώδικας πολιτικής δικονομίας) (Ley de Enjuiciamiento Civil – ΚΠολΔ) αποτελεί την κύρια πηγή ασφαλιστικών μέτρων· ωστόσο, ορισμένα τέτοια μέτρα προβλέπονται σε ειδικές διατάξεις ουσιαστικού δικαίου.

Μεταξύ των μέτρων που προβλέπει ο ΚΠολΔ (άρθρο 727) περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

Συντηρητική κατάσχεση [el embargo preventivo de bienes], με στόχο τη διασφάλιση της εκτέλεσης αποφάσεων που διατάσσουν την καταβολή χρηματικών ποσών ή καρπών, προσόδων και πραγμάτων ορισμένων κατά γένος που μπορούν να αποτιμηθούν σε μετρητά με την εφαρμογή καθορισμένων τιμών.

Δικαστικός έλεγχος ή αναγκαστική, κατόπιν δικαστικής εντολής, διαχείριση παραγωγικών στοιχείων [la intervención o la administración de bienes productivos], όταν επιδιώκεται, βάσει δικαιώματος κυριότητας, επικαρπίας ή άλλου δικαιώματος που θεμελιώνει έννομο συμφέρον στη διατήρηση της παραγωγικότητας, η έκδοση απόφασης που να διατάσσει την απόδοσή τους, ή όταν η διασφάλιση της εν λόγω παραγωγικότητας έχει κρίσιμη σημασία για την αποτελεσματικότητα της απόφασης που πρόκειται να εκδοθεί σε εύθετο χρόνο.

Παρακατάθεση κινητού περιουσιακού στοιχείου [el depósito de cosa mueble], όταν αντικείμενο της αξίωσης είναι η έκδοση διαταγής για την απόδοση του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου και αυτό βρίσκεται στην κατοχή του καθ' ου.

Απογραφή περιουσιακών στοιχείων [la formación de inventarios de bienes], σύμφωνα με τους όρους που ορίζει το δικαστήριο.

Προληπτική εγγραφή αγωγής [la anotación preventiva de demanda], όταν αυτή αφορά περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα που υπόκεινται σε καταχώριση σε δημόσια μητρώα.

Λοιπές εγγραφές σε μητρώα [otras anotaciones registrales], σε περιπτώσεις στις οποίες ο δημόσιος χαρακτήρας του μητρώου ενδέχεται να συμβάλει στην επίτευξη θετικού αποτελέσματος.

Δικαστική διαταγή για προσωρινή παύση δραστηριότητας [la orden judicial de cesar provisionalmente en una actividad]: διαταγή προσωρινής αποχής από ορισμένη συμπεριφορά: ή προσωρινή απαγόρευση της διακοπής ή της παύσης της παροχής ορισμένης παρεχόμενης υπηρεσίας.

Δέσμευση και παρακατάθεση εσόδων [la intervención y depósito de ingresos] που αποκτήθηκαν μέσω δραστηριότητας που θεωρείται παράνομη και της οποίας η απαγόρευση ή η διακοπή ζητείται στην αγωγή, καθώς και μεσεγγύηση ή παρακατάθεση ποσών που διεκδικούνται ως αμοιβή για δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Προσωρινή παρακατάθεση αντιτύπων έργων ή αντικειμένων [el depósito temporal de ejemplares de las obras u objetos] των οποίων η παραγωγή εικάζεται ότι παραβιάζει τους κανόνες διανοητικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και παρακατάθεση του υλικού που χρησιμοποιείται για την παραγωγή τους.

Αναστολή προσβαλλόμενων εταιρικών αποφάσεων [la suspensión de acuerdos sociales], όταν ο αιτών ή οι αιτούντες αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 1 ή το 5 τοις εκατό του μετοχικού κεφαλαίου, ανάλογα με το αν η καθ' η εταιρεία είχε εκδώσει χρέογραφα τα οποία, κατά την περίοδο της αντιδικίας, είχαν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε επίσημη δευτερογενή αγορά.

Παράλληλα, η τελευταία παράγραφος του άρθρου 727 του ΚΠολΔ παρέχει τη δυνατότητα στον δικαστή να διατάξει και άλλα μέτρα που δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των προαναφερθέντων, επομένως, η απαρίθμηση δεν είναι περιοριστική (για παράδειγμα, βλ. τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 762 του ΚΠολΔ):

πρόκειται για **άλλα μέτρα** που θεσπίζονται ρητά βάσει νόμου για την προστασία ορισμένων δικαιωμάτων ή που θεωρούνται αναγκαία για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της δικαστικής προστασίας που μπορεί να χορηγηθεί με δικαστική απόφαση που θα εκδοθεί στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς. Πέραν του συγκεκριμένου γενικού συστήματος, υπάρχουν και άλλες νόμιμες διατάξεις σχετικά με το ζήτημα της προσωρινής προστασίας, όπως οι ακόλουθες: Διαδικασία για τη **δικαιοπρακτική ικανότητα των προσώπων**: το άρθρο 762 του ΚΠολΔ επιτρέπει στο δικαστήριο να θεσπίσει επίσημους τα μέτρα που κρίνει αναγκαία για την προστασία του προσώπου που τεκμαίρεται ότι δεν διαθέτει δικαιοπρακτική ικανότητα ή της περιουσίας του.

Διαδικασία που αφορά την **ιδιότητα του γονέα, την πατρότητα και τη μητρότητα**: το άρθρο 768 του ΚΠολΔ προβλέπει μέτρα προστασίας του προσώπου που τελεί υπό την εποπτεία εκείνου που εμφανίζεται ως γονέας, αλλά και για την προστασία των περιουσιακών του στοιχείων, καθώς και για τη χορήγηση προσωρινής διατροφής στον αιτούντα, μεταξύ άλλων χωρίς προηγούμενη ακροαματική διαδικασία σε επείγουσες περιπτώσεις.

Προστασία της **κληρονομιάς περιουσίας θανάτου**: μπορεί να απαιτείται, μεταξύ άλλων μέτρων, η διασφάλιση της κληρονομιάς περιουσίας και των εγγράφων θανάτου, η διαχείριση της κληρονομιάς περιουσίας ή η ταυτοποίηση των συγγενών του θανάτου (άρθρα 790 έως 796 του ΚΠολΔ).

Ειδικά ασφαλιστικά μέτρα προβλέπονται επίσης σε ειδικά νομοθετήματα, όπως, για παράδειγμα, στα εξής:

Στον νόμο για τη διανοητική ιδιοκτησία (βασικό νομοθετικό διάταγμα αριθ. 1/1996, της 12ης Απριλίου 1996), και συγκεκριμένα στα άρθρα 138 και 141 (δέσμευση και παρακατάθεση εισοδημάτων που αποκτώνται από την επίμαχη παράνομη δραστηριότητα, αναστολή δραστηριότητας αναπαραγωγής, διανομής και παρουσίασης στο κοινό, παρακατάθεση των παραχθέντων αντικειμένων, δέσμευση εξοπλισμού, συσκευών και υλικών φορέων κ.λπ.). Στον νόμο για τα σήματα (νόμος αριθ. 17/2001, της 7ης Δεκεμβρίου 2001), και συγκεκριμένα στο άρθρο 61 (προληπτική εγγραφή αγωγής στο μητρώο σημάτων).

Στον νόμο για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (νόμος αριθ. 24/2015, της 24ης Ιουλίου 2015), και συγκεκριμένα στο άρθρο 11 (αναστολή της διαδικασίας χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας) και στα άρθρα 117 και 127 επ. (παύση πράξεων ικανών να θίξουν τα δικαιώματα του αιτούντος, δέσμευση και διακράτηση των εμπορευμάτων τα οποία εικάζεται ότι παραβιάζουν τα δικαιώματα του αιτούντος, εγγυοδοσία για την αποζημίωση που ενδεχομένως θα επιδικαστεί και συναφείς εγγραφές στο μητρώο).

Στον πτωχευτικό νόμο (βασικό νομοθετικό διάταγμα αριθ. 1/2020, της 5ης Μαΐου 2020, για την έγκριση του αναδιατυπωμένου κειμένου του πτωχευτικού νόμου). Στο άρθρο 133 (κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων και δικαιωμάτων των εκ του νόμου ή εν τοις πράγμασι διαχειριστών ή των εκκαθαριστών, καθώς και των γενικών διευθυντών του αφερέγγυου νομικού προσώπου ή των εταιρών, κατά περίπτωση), στο άρθρο 18 (διασφάλιση της μη διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, μεταξύ άλλων).

Στον νόμο για τη θαλάσσια ναυσιπλοΐα (νόμος αριθ. 14/2014, της 24ης Ιουλίου 2014), και συγκεκριμένα στα άρθρα 43 και 470 επ. (συντηρητική κατάσχεση ποντοπόρων πλοίων).

Στον νόμο για την οριζόντια ιδιοκτησία (νόμος αριθ. 49/1960, της 21ης Ιουλίου 1960), και συγκεκριμένα στο άρθρο 7 (παύση απαγορευμένης δραστηριότητας) και στο άρθρο 18 (αναστολή συμφωνιών που έχουν ληφθεί από τη συνέλευση των συνιδιοκτητών).

2 Υπό ποιες προϋποθέσεις διατάσσονται αυτά τα μέτρα;

2.1 Η διαδικασία

Τα μέτρα διατάσσονται από τον δικαστή ή το δικαστήριο που διαθέτει καθ' ύλη και κατά τόπο αρμοδιότητα. Πρόκειται για τον δικαστή ή το δικαστήριο που εκδικάζει την κύρια υπόθεση ή, εάν δεν έχει ξεκινήσει η κύρια δίκη, τον δικαστή ή το δικαστήριο σπουδαιότερο της αρμοδιότητας εμπύπτει η εκδίκαση της κύριας υπόθεσης.

Ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να ζητηθούν πριν από την κατάθεση αγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι ο χαρακτήρας τους δεν καθιστά αδύνατη τη λήψη τους (όπως στην περίπτωση της προσωρινής εγγραφής αγωγής) και ότι, βάσει του νόμου, δεν απαιτείται η υποβολή της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων ταυτόχρονα με την κατάθεση της αγωγής (όπως στην περίπτωση της παύσης απαγορευμένων δραστηριοτήτων ή της αναστολής κοινοτικών συμφωνιών σε περίπτωση διαφοράς που αφορά οριζόντια ιδιοκτησία). Λόγω του έκτακτου χαρακτήρα των μέτρων αυτών (συνήθως σωρεύονται με την κύρια αγωγή), αυτά πρέπει να είναι ταυτόχρονα αναγκαία και επείγοντα. Μπορούν να διαταχθούν χωρίς να έχει προηγηθεί ακρόαση του αντιδίκου (χωρίς, πάντως, να θίγεται το δικαίωμα προσβολής των μέτρων μετά τη λήψη τους): ωστόσο, η ισχύς τους λήγει εφόσον η αντίστοιχη αγωγή δεν κατατεθεί εντός είκοσι ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης με την οποία διατάσσονται τα μέτρα.

Εντούτοις, όπως επισημαίνεται ανωτέρω, είναι συνηθέστερο να υποβάλλεται η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ταυτόχρονα με την κατάθεση της αγωγής. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαστής ή το δικαστήριο διατάσσει την κατάρτιση χωριστού φακέλου για το ασφαλιστικό μέτρο, ο οποίος εξετάζεται ταυτόχρονα με την κύρια υπόθεση· στον εν λόγω φάκελο μπορούν να υποβληθούν και να προστεθούν αποδεικτικά στοιχεία με τα οποία να καταδεικνύεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την παροχή προσωρινής προστασίας. Πάντως, κατά γενικό κανόνα, οι διάδικοι καλούνται σε ακρόαση ενώπιον του δικαστηρίου πριν από τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων. Στο πλαίσιο της εν λόγω ακρόασης προβάλλονται ισχυρισμοί, ενώ είναι δυνατή η προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου που συνδέεται με το ζήτημα της λήψης ή μη ασφαλιστικών μέτρων· όταν συντρέχει περίπτωση, εξετάζεται το ενδεχόμενο να υποχρεωθεί ο διάδικος που ζητεί τη λήψη του ασφαλιστικού μέτρου σε καταβολή εγγυοδοσίας, για την περίπτωση απόρριψης της αγωγής. Εντούτοις, ο διάδικος που ζητεί τη λήψη του μέτρου μπορεί να ζητήσει αυτό να ληφθεί χωρίς προηγούμενη ακρόαση του αντιδίκου, εφόσον προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι συντρέχουν επείγοντες λόγοι ή ότι η ακρόαση θα μπορούσε να υπονομεύσει την αποτελεσματικότητα του μέτρου — για παράδειγμα, αν συντρέχει κίνδυνος απόκρυψης ή απομείωσης της περιουσίας του οφειλέτη. Στην περίπτωση αυτή, ο ζημιωθείς δύναται να ασκήσει ανακοπή κατά του μέτρου μετά τη λήψη του. Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί επίσης να υποβληθεί μετά την άσκηση αγωγής ή και κατά τη διαδικασία προσφυγής, πλην όμως η εν λόγω αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από στοιχεία ή περιστάσεις που δικαιολογούν τον χρόνο υποβολής της.

Στις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται η παρέμβαση δικηγόρου και εισαγγελέα, η συμμετοχή τους είναι απαραίτητη για την υποβολή αίτησης ασφαλιστικών μέτρων. Στην περίπτωση επειγόντων μέτρων πριν από την αγωγή, δεν απαιτείται νομική εκπροσώπηση (άρθρα 23 και 31 του ΚΠολΔ).

2.2 Οι κύριες προϋποθέσεις

Προκειμένου να διατάξει το δικαστήριο οποιοδήποτε από τα μέτρα που απαριθμούνται ανωτέρω, πρέπει να συντρέχουν τα ακόλουθα: κίνδυνος που απορρέει από την πάροδο του χρόνου (*periculum in mora*): συνίσταται στον κίνδυνο βλάβης που θα μπορούσε να υποστεί ο αιτών λόγω καθυστέρησης της δικαστικής διαδικασίας, η οποία καθυστέρηση θα μπορούσε να ματαιώσει την εφαρμογή του διατακτικού της απόφασης ή της διάταξης που περατώνει τη δικαστική διαδικασία. Ο διάδικος που υποβάλλει αίτηση για τη λήψη του μέτρου πρέπει να καταδείξει ότι, αν τα μέτρα που αιτείται δεν ληφθούν, θα μπορούσαν, ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία, να εκδηλωθούν καταστάσεις που θα υπονομεύσουν ή θα εμποδίσουν την αποτελεσματικότητα της προστασίας που ενδεχομένως θα του χορηγηθεί. Σε κάθε περίπτωση, το μέτρο δεν θα πρέπει να ληφθεί αν ο αιτών έχει ανεχτεί την κατάσταση που ενέχει τον κίνδυνο ήδη για μεγάλο χρονικό διάστημα, εκτός αν προσκομίσει στοιχεία με τα οποία εξηγήει τους λόγους για τους οποίους δεν υπέβαλε νωρίτερα αίτηση για τη λήψη του μέτρου.

Πιθανολόγηση της αξίωσης ή εκ πρώτης όψεως (*prima facie*) απόδειξη: Ο αιτών πρέπει να παρουσιάσει στο δικαστήριο λόγους στους οποίους να μπορεί να θεμελιωθεί πιθανολόγηση της βασιμότητας της αξίωσης του αιτούντος. Η απαίτηση αυτή συνεπάγεται ότι ο αιτών πρέπει να υποβάλει στοιχεία, ισχυρισμούς και αποδεικτικά έγγραφα στα οποία να μπορεί το δικαστήριο να βασιστεί, χωρίς να προδικάζει την τελική κρίση του επί της ουσίας της υπόθεσης (διότι στην Ισπανία ασφαλιστικά μέτρα λαμβάνονται από το ίδιο δικαστήριο το οποίο στη συνέχεια θα εκδικάζει την κύρια υπόθεση), προσωρινή και αιτιολογημένη απόφαση υπέρ της βασιμότητας της αξίωσης (άρθρο 728 παράγραφος 2 του ΚΠολΔ). Εκτός από τα αποδεικτικά έγγραφα, γίνονται δεκτά και άλλα αποδεικτικά μέσα (μάρτυρες, πραγματογνώμονες, καταθέσεις διαδίκων).

Εγγύηση: εκτός αν υπάρξει ρητή απόφαση περί του αντιθέτου, ο αιτών τη λήψη του μέτρου πρέπει να καταθέσει εγγύηση ικανή να αποκαταστήσει, με ταχύ και αποτελεσματικό τρόπο, τις ζημιές που ενδέχεται να προκαλέσει στην περιουσία του καθ' ου η λήψη του ασφαλιστικού μέτρου. Το δικαστήριο πρέπει να καθορίσει το σχετικό ποσό λαμβάνοντας υπόψη: α) τη φύση και το περιεχόμενο της αξίωσης· β) την αξιολόγησή του ως προς τη βάση της αίτησης για τη λήψη του μέτρου· και γ) τους λόγους που δικαιολογούν την καταλληλότητα ή την επάρκεια του ποσού της εγγύησης, λαμβανομένου υπόψη του ύψους της ζημίας την οποία η λήψη του μέτρου θα μπορούσε να προκαλέσει.

Αναλογικότητα: η εν λόγω προϋπόθεση δεν προβλέπεται ρητά στον ΚΠολΔ, όμως γίνεται γενικά δεκτό ότι συμπληρώνει τις λοιπές προϋποθέσεις, δεδομένου ότι το δικαστήριο διατάσσει μόνο μέτρα που είναι απολύτως αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού της διασφάλισης της δικαστικής διαδικασίας την οποία αφορά η προσωρινή προστασία. Αυτό προκύπτει από τις αρχές του κράτους δικαίου και της ελάχιστης δυνατής παρέμβασης στο πεδίο της ελευθερίας του ατόμου. Μέσω του συντάγματος, οι εν λόγω αρχές διέπουν ολόκληρο το νομικό σύστημα.

Συμπληρωματικότητα: τα ασφαλιστικά μέτρα ακολουθούν την εξέλιξη της κύριας δίκης με την οποία συνδέονται.

Μεταβλητότητα: τα ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να τροποποιηθούν εφόσον προβληθούν και αποδειχθούν στοιχεία ή περιστάσεις που δεν θα μπορούσαν να έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον χρόνο της λήψης των μέτρων ή εντός της προθεσμίας για την προσβολή της απόφασης με την οποία διατάχθηκαν τα μέτρα.

3 Αντικείμενο και φύση αυτών των μέτρων

Σκοπός της λήψης ασφαλιστικού μέτρου είναι να αντιμετωπιστεί ή να καλυφθεί το ενδεχόμενο να υποχρεωθεί ο καθ' ου, στο πλαίσιο τρέχουσας ή μελλοντικής δίκης, σε παράλειψη ή στην ενέργεια ορισμένων πράξεων σε σχέση με την περιουσία του. Πρόκειται για προσπάθεια να εμποδιστεί ο καθ' ου να προβεί σε πράξεις που έχουν στόχο να αποτραπεί η πρόσβαση σε περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματά του, να προκληθεί ζημία ή να καταστεί δυνατή η πρόκληση ζημίας στην εν λόγω περιουσία του, ή να τεθούν περιουσιακά στοιχεία εκτός του πεδίου πρόσβασης της δικαιοσύνης μέσω της δημιουργίας υποχρεώσεων, προκειμένου να αποτραπεί η αναγκαστική εκτέλεση τυχόν μελλοντικής δικαστικής απόφασης σε βάρος του.

Στην ισπανική νομοθεσία, ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να ληφθούν μόνο από τα δικαστήρια. Δεν μπορούν να ληφθούν από διαιτητές ή διαμεσολαβητές· δεν προβλέπεται συγκεκριμένος, κλειστός αριθμός αυτών· επαφίενται στη διάθεση των διαδίκων (μπορούν να ληφθούν μόνο κατόπιν αιτήματος διαδίκου)· έχουν περιουσιακό χαρακτήρα, δεδομένου ότι επηρεάζουν τα περιουσιακά στοιχεία και τα δικαιώματα του καθ' ου· σκοπός τους είναι η διασφάλιση της δυνατότητας εκτέλεσης πιθανής θετικής δικαστικής απόφασης· έχουν καθοριστική σημασία για την απόφαση που θα εκδοθεί στην κύρια δίκη.

Μπορούν να ληφθούν τόσο για ενσώματα όσο και για άυλα περιουσιακά στοιχεία. Δεν είναι αποκλειστικά οικονομικής φύσης· η έκδοση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να αφορά τον περιορισμό προσωπικών δικαιωμάτων.

Επιτρέπεται η έκδοση εντολών και απαγορεύσεων, επομένως μπορούν να διατάσσονται πράξεις ή παραλείψεις.

3.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αυτών των μέτρων;

Τα ασφαλιστικά μέτρα μπορεί να αφορούν συγκεκριμένα και προσδιορισμένα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και οτιδήποτε μπορεί να αποτιμηθεί σε χρήμα, όπως τα προϊόντα, οι πρόσοδοι, τα μισθώματα και οι καρποί που μπορούν να ληφθούν από πράγματα.

Είναι δυνατόν να υποβληθεί αίτηση κατάσχεσης τέτοιων περιουσιακών στοιχείων για να εξασφαλιστεί χρηματική αξίωση που απορρέει από γενική υποχρέωση βάσει της οποίας τα οφειλόμενα πράγματα δεν εξατομικεύονται αλλά υποκαθίστανται από συγκεκριμένο χρηματικό ποσό που μπορεί να υπολογιστεί με απλές μαθηματικές πράξεις.

Ορισμένα κινητά αγαθά κατατίθενται σε κατάλληλο θεματοφύλακα, τον οποίο ορίζει το δικαστήριο.

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα δέσμευσης, θέσης υπό μεσεγγύηση και παρακατάθεσης χρηματικών ποσών. Γίνεται διάκριση μεταξύ δέσμευσης και παρακατάθεσης εσόδων που προκύπτουν από παράνομες δραστηριότητες και εσόδων που προκύπτουν από επιτρεπόμενες δραστηριότητες, όπως τα έσοδα από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Περαιτέρω, υπάρχει και άλλη μια κατηγορία μέτρων που μπορούν να ληφθούν, τα οποία συνίστανται σε πράξεις που μπορεί να διατάξει το δικαστήριο σχετικά με αξίωση που προβάλλεται με αίτηση και οι οποίες δεν αφορούν συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο.

Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει η δυνατότητα δικαστικού ελέγχου ή αναγκαστικής, κατόπιν δικαστικής εντολής, διαχείρισης παραγωγικών στοιχείων όταν επιδιώκεται η έκδοση απόφασης που να διατάσσει την απόδοσή τους βάσει δικαιώματος κυριότητας, επικαρπίας ή άλλου δικαιώματος που θεμελιώνει έννομο συμφέρον.

Μπορεί επίσης να υποβληθεί αίτηση για απογραφή περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τους όρους που θέτει το δικαστήριο.

Η προληπτική εγγραφή αγωγής επιτρέπεται όταν αυτή αφορά περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα που υπόκεινται σε καταχώριση σε δημόσια μητρώα, ενώ λοιπές εγγραφές σε μητρώα επιτρέπονται στις περιπτώσεις στις οποίες η σχετική δημοσιότητα μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη θετικού αποτελέσματος. Τέλος, μπορεί να εκδοθεί δικαστική διαταγή για προσωρινή παύση δραστηριότητας, προσωρινή αποχή από ορισμένη συμπεριφορά ή προσωρινή αναστολή ή παύση της παροχής ορισμένης υπηρεσίας.

Η τελευταία κατηγορία πράξεων τα οποία μπορεί να αφορούν τα μέτρα είναι τα υλικά και αντίτυπα που συνδέονται με καθεστώς αποκλειστικότητας (επί της ουσίας, πρόκειται για κατάσχεση ή δέσμευση αντικειμένων που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή δικαιωμάτων βιομηχανικής και διανοητικής ιδιοκτησίας).

Μπορούν επίσης να ανασταλούν οι εταιρικές αποφάσεις κάθε είδους εμπορικής εταιρείας.

Τέλος, στην ισπανική νομοθεσία προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής διαφόρων μη προσδιοριζόμενων μέτρων τα οποία αποσκοπούν στην προστασία δικαιωμάτων και τα οποία προβλέπονται από τον νόμο ή κρίνονται αναγκαία για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της δικαστικής προστασίας. Τα στοιχεία επί των οποίων μπορούν να επιβληθούν τέτοια μέτρα δεν καθορίζονται, αλλά μπορούν να είναι οτιοδήποτε είδους, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα είναι αναγκαία.

3.2 Ποια τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων;

Η συντηρητική κατάσχεση ποσοτικά προσδιορισμένων πραγμάτων, χρημάτων, προσόδων, προϊόντων έχει ως στόχο να διασφαλίσει την ύπαρξη ενός υπολοίπου ώστε να μπορεί ο καθ' ου να ανταποκριθεί στο κόστος τυχόν απόφασης σε βάρος του, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες η συμμόρφωση με την απόφαση δεν θα είναι οικειοθελής.

Παρακατάθεση κινητού περιουσιακού στοιχείου μπορεί να διαταχθεί μόνο όταν η αίτηση αφορά την απόδοση συγκεκριμένου αντικείμενου το οποίο βρίσκεται στην κατοχή του καθ' ου.

Στόχος της θέσης υπό δικαστικό έλεγχο ή υπό αναγκαστική, κατόπιν δικαστικής εντολής, διαχείριση είναι η διαφύλαξη ιδιαίτερος παραγωγικών στοιχείων, προκειμένου να αποφευχθεί η κακή διαχείρισή τους που θα οδηγούσε σε μείωση ή εξάλειψη των παραγωγικών αποδόσεών τους.

Η θέση παραγωγικών στοιχείων υπό έλεγχο συνεπάγεται την άσκηση δικαστικού ελέγχου, χωρίς, ωστόσο, να αφαιρείται η διαχείριση από τον καθ' ου· αντίθετως, η θέση υπό αναγκαστική διαχείριση περιλαμβάνει ένα ακόμη βήμα, στο πλαίσιο του οποίου τη διαχείριση αναλαμβάνει, αντί του καθ' ου, διορισμένος από το δικαστήριο διαχειριστής.

Αίτηση για απογραφή μπορεί να εγκριθεί σε κάθε είδους διαδικασία, ανεξαρτήτως του σκοπού της, με μοναδική προϋπόθεση η απογραφή να είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της έκδοσης θετικής απόφασης. Ο δικαστής πρέπει να προσδιορίσει σαφώς τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η απογραφή, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να πραγματοποιηθούν.

Τα αποτελέσματα της προληπτικής εγγραφής αγωγής εκτείνονται στο διαδικαστικό πλαίσιο που συνδέεται με τη δικαστική διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας αυτή έχει διαταχθεί. Σκοπός της διαδικασίας είναι η αναστολή της προστασίας που παρέχει ο δημόσιος χαρακτήρας των μητρώων και της εμπιστοσύνης που αυτός δημιουργεί υπέρ του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ή του δικαιώματος, ενώ οι τρίτοι δεν μπορούν να ισχυριστούν άγνοια όσον αφορά τα αποτελέσματα της εγγραφής έναντι αυτών. Η εν λόγω προληπτική εγγραφή αγωγής μπορεί να διαταχθεί σε κάθε είδους διαδικασία, παρέχοντας προστασία σε κάθε είδους δημόσιο μητρώο, όπως το κτηματολόγιο και το εμπορικό μητρώο.

Προσωρινοί περιορισμοί της συμπεριφοράς του καθ' ου: ρυθμίζονται σε διαφορετικούς ειδικούς νόμους. Συνεπώς, πρέπει να διατάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις του εκάστοτε σχετικού νομοθετήματος. Τα αποτελέσματά τους εκτείνονται στην έκδοση διαταγής για προσωρινή παύση δραστηριότητας του καθ' ου: προσωρινή αποχή από ορισμένη συμπεριφορά, ή προσωρινή απαγόρευση της διακοπής ή της παύσης της παροχής ορισμένης παρεχόμενης υπηρεσίας. Δέσμευση, θέση υπό μεσεγγύηση και παρακατάθεση χρηματικών ποσών: πρόκειται σαφώς για ασφαλιστικό μέτρο και συνιστά συντηρητική κατάσχεση, καθώς διασφαλίζει την ικανοποίηση αξίωσης με συγκεκριμένο οικονομικό περιεχόμενο. Το μέτρο αυτό επιτρέπει τη δέσμευση και παρακατάθεση εσόδων που προκύπτουν από παράνομη δραστηριότητα. Δεν είναι δυνατή η χωριστή επιβολή τους, επομένως είναι αναγκαία η ταυτόχρονη επιβολή δέσμευσης και παρακατάθεσης. Εφόσον επιδιώκεται μόνο η μία εκ των δύο, θα πρέπει να γίνει προσφυγή στα γενικά μέτρα που περιγράφονται ανωτέρω. Επίσης, στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου, μπορεί επίσης να ζητηθεί η θέση υπό μεσεγγύηση ή η παρακατάθεση χρηματικών ποσών επί των οποίων προβάλλεται αξίωση ως αμοιβών για δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας: πρόκειται για το δικαίωμα των δημιουργών να λαμβάνουν χρηματικά ποσά για τα έργα τους, το οποίο συνίσταται στο δικαίωμά τους αναλογικής συμμετοχής στα έσοδα που προκύπτουν από τους διάφορους τρόπους δημόσιας εκμετάλλευσης που αναγνωρίζονται από τον νόμο για τη διανοητική ιδιοκτησία.

Παρακατάθεση υλικών ή αντίτυπων που συνδέονται με καθεστώς αποκλειστικότητας: πρόκειται για ασφαλιστικό μέτρο που εντάσσεται στον τομέα της προστασίας των δικαιωμάτων αποκλειστικής εκμετάλλευσης τα οποία παρέχουν στους δικαιούχους τους ειδικό νόμοι για τη βιομηχανική και τη διανοητική ιδιοκτησία. Πρόκειται για δικαστική μεσεγγύηση υπό την οποία τίθενται ειδικά το αντικείμενο της διαταγής, τα αντίτυπα ή το υλικό που απαιτείται για την παραγωγή.

Αναστολή εταιρικών αποφάσεων: η εξειδίκευση του εν λόγω μέτρου εξαρτάται από τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να ζητηθεί η λήψη του: 1 % του μετοχικού κεφαλαίου αν η εταιρεία έχει εκδώσει μετοχές οι οποίες, κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης, είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε επίσημη δευτερογενή αγορά· ή 5 % του μετοχικού κεφαλαίου σε κάθε άλλη περίπτωση. Μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε είδους εμπορική εταιρεία.

3.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;

Ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται κατά κανόνα κατόπιν ακρόασης του καθ' ου. Αν ο αιτών ισχυριστεί και αποδείξει ότι συντρέχουν λόγοι επείγοντος, τα ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να διαταχθούν από το δικαστήριο χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις, με αιτιολόγηση της μη ακρόασης του καθ' ου εντός προθεσμίας πέντε ημερών. Μετά τη λήψη τους, τα ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να τροποποιηθούν εφόσον προβληθούν και αποδειχθούν στοιχεία ή

περιστάσεις που δεν θα μπορούσαν να έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον χρόνο της λήψης των μέτρων ή εντός της προθεσμίας για την προσβολή της απόφασης με την οποία διατάχθηκαν τα μέτρα.

Αν με την απόφαση στην κύρια υπόθεση απορριφθεί η αγωγή του αιτούντος, ο δικαστής πρέπει να διατάξει αμέσως την άρση του μέτρου, εκτός αν υποβληθεί αίτηση περί του αντιθέτου λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπόθεσης και ύστερα από αύξηση της εγγύησης.

Αν η αγωγή γίνει εν μέρει δεκτή, ο δικαστής αποφασίζει, κατόπιν ακρόασης του αντιδίκου, την άρση ή τη διατήρηση του μέτρου.

Αν επιβεβαιωθεί η απόρριψη της αγωγής, με την έκδοση της τελεσίδικης απόφασης, το δικαστήριο αίρει αυτεπαγγέλτως τα μέτρα και το θιγόμενο μέρος δύναται να ασκήσει αγωγή αποζημίωσης για τη ζημία που υπέστη (αυτό ισχύει και στην περίπτωση της παραίτησης από το δικαίωμα ή το δικόγραφο της αγωγής).

Άλλη περίπτωση στην οποία είναι δυνατή η τροποποίηση ασφαλιστικών μέτρων είναι όταν η αίτηση για τη λήψη του μέτρου υποβλήθηκε πριν από την άσκηση αγωγής και το μέτρο λήφθηκε χωρίς ακρόαση του καθ' ου. Στην περίπτωση αυτή, αν ο αιτών δεν τηρήσει τη νόμιμη προθεσμία των είκοσι ημερών για την άσκηση της αγωγής και η εν λόγω προθεσμία εκπνεύσει, το μέτρο αίρεται άμεσα και ο καθ' ου δικαιούται αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη, ενώ ο αιτών καταδικάζεται στα συνολικά έξοδα της διαδικασίας.

Ομοίως, το μέτρο δεν μπορεί να διατηρηθεί σε περίπτωση που η δίκη ανασταλεί για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών για λόγο που βαρύνει τον αιτούντα.

Αν διαταχθεί η προσωρινή εκτέλεση δικαστικής απόφασης, τα ασφαλιστικά μέτρα που έχουν διαταχθεί και τα οποία συνδέονται με την εν λόγω εκτέλεση αίρονται και αντικαθίστανται από τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης, με αποτέλεσμα να μεταβάλλεται η φύση των μέτρων που επιβλήθηκαν αρχικά ως ασφαλιστικά μέτρα.

Τέλος, ο καθ' ου δύναται να ζητήσει από το δικαστήριο την αντικατάσταση του ασφαλιστικού μέτρου με εγγυοδοσία σε ποσό που επαρκεί για τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής της δικαστικής απόφασης. Αρμόδιο συναφώς είναι το δικαστήριο που διέταξε το μέτρο, το οποίο καθορίζει το ποσό της εγγυοδοσίας που μπορεί να καταβληθεί σε χρήμα ή να παρασχεθεί υπό τη μορφή τριτεγγύησης.

4 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά ενός τέτοιου μέτρου;

Οι δικονομικοί κανόνες προβλέπουν τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής ενώπιον ανώτερου δικαστηρίου.

Συνεπώς, υπάρχει η δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης που διατάσσει τα μέτρα, μολονότι η εν λόγω προσφυγή δεν αναστέλλει την εφαρμογή των μέτρων. Μπορεί επίσης να ασκηθεί προσφυγή κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται η λήψη μέτρων.

Εξάλλου, πέραν της εν λόγω δυνατότητας προσφυγής, ο αιτών δύναται, σε κάθε περίπτωση, να καταθέσει εκ νέου την αίτησή του εφόσον έχουν μεταβληθεί οι συνθήκες που επικρατούσαν κατά τον χρόνο της αρχικής αίτησης.

Δεν προβλέπεται δικαίωμα προσφυγής κατά απόφασης που διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα χωρίς προηγούμενη ακρόαση του καθ' ου, καθώς η ορθή διαδικασία στην περίπτωση αυτή είναι η άσκηση ανακοπής, η οποία ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο. Ο καθ' ου δύναται να ασκήσει έφεση —η οποία δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα— κατά απόφασης απόρριψης της εν λόγω ανακοπής του. Ο αιτών τα ασφαλιστικά μέτρα έχει το ίδιο δικαίωμα άσκησης έφεσης σε περίπτωση που γίνει δεκτή, εν όλω ή εν μέρει, η ανακοπή του καθ' ου.

Σε αντίθεση με τα ανωτέρω, δεν υφίσταται δικαίωμα προσφυγής κατά απόφασης που δέχεται ή απορρίπτει αίτημα εγγυοδοσίας.

Η κατάρτιση και η τεκμηρίωση της έφεσης διέπονται από τους γενικούς κανόνες (άρθρο 458). Στην περίπτωση περισσότερων εφεσιβαλλόντων, η σχετική προθεσμία υπολογίζεται χωριστά για τον καθένα.

Όπως προαναφέρθηκε, στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, η άσκηση έφεσης δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα: το δικαστήριο εξακολουθεί να εκδίδει τις διατάξεις που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του ασφαλιστικού μέτρου.

Στο εφετείο οι αποφάσεις που απορρίπτουν τα ασφαλιστικά μέτρα εκδικάζονται κατά προτεραιότητα, με τις ημερομηνίες συνεδρίασης, ψηφοφορίας και έκδοσης της απόφασης να ορίζονται το συντομότερο δυνατόν.

ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Γενικά, το ζήτημα των εξόδων της διαδικασίας ρυθμίζεται βάσει του κριτηρίου της ήττας στη δίκη, σύμφωνα με το οποίο τα εν λόγω έξοδα βαρύνουν τον αντίδικο του διαδίκου του οποίου το αίτημα (αποδοχή ή απόρριψη των μέτρων) κάνει δεκτό η απόφαση. Συγκεκριμένα, το άρθρο 736 του ΚΠολΔ ορίζει ότι ο αιτών βαρύνεται με τα έξοδα σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος (αρχή «ο ηττημένος πληρώνει»), αλλά δεν υφίσταται αντίστοιχη διάταξη (που να ορίζει ότι ο καθ' ου βαρύνεται με τα έξοδα) για την περίπτωση αποδοχής του αιτήματος. Όσον αφορά τις περιπτώσεις αυτές, υποστηρίζονται διαφορετικές απόψεις στη νομική θεωρία και τη νομολογία.

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/07/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.